

Põhiseadusliku Assamblee I. toimkonna
19. oktoobri 1991.a. istungi
p r o t o k o l l nr. 8
10.00 - 18.15

Osalesid: V. Salum,
A. Rüütel,
T. Kelam,
H. Runnel,
L. Hänni.

Päevakorras:

- 1. Teistele toimkondadele esitatavate ettepanekute formeerimine.
- 2. Toimkonnale kinnistatud teemadele laekunud ettepanekute läbivaatamine ja lõpliku redaktsiooni täpsustamine.

Juhatas: V. Salum

I. päevakorrapunkti osas

peeti vajalikuks esitada omapoolsed ettepanekud 3.toimkonnale Riigikogu kahekojalisuse põhimõttest lähtudes. Hääletatakse läbi, mitu liiget peaks olema kummaski kojas ja kes nendesse kodadesse peaksid kuuluma.

Riiginõukogusse -

Runnel peab õigeks mida vähem, seda parem. Teeb ettepaneku 60-80 liiget.

Samal seisukohal Rüütel ja Salum.

Kelam peab õigeks vähemalt 100, sest inimesed soovivad oma esindajaid rohkem näha.

Hänni toetab endiselt ainult ühekojalist, mis koosneks 99-101 liikmest. Kui just tahetakse kahekojalist, siis ilma asjasse süüvimata pakuks ta 50-80.

Rüütel palub väga kaaluda liikmete arvu lähtudes kogu riigi eelarvest, sest saadikute maailmatasemel olemaolu nõuab väga suuri kulutusi. Riiginõukogu liikmete arvu osas jäädi 80 liikme juurde.

Riigivõimkonnas liikmeteks arvati vajaliku olema ka osa isikuid ametikoha järgi ja osa isikuõiguse alusel.

o t s u s t a t i:

Vormistada koheselt ettepanekute tekst ja esitada see enne kella kahteteist 3. toimkonnale. Sama teksti teine eksemplar jätta käesoleva protokolli lisaks.

II. päevakorrapunkti osas

Alustatakse uuesti seni toimkonnas läbiarutatud teemade redaktsiooni kõrvutamist J. Adamsi projekti tekstiga. Samas käsitletakse paralleelselt ka teemadele laekunud ettepanekuid.

S. Vahtre on esitanud ettepaneku preambula teises lõigus kuupäev 24.02 kas välja jätta või kasutada väljenduses "...ja välja kuulutatud 24. veebruaril 1918 aastal".

Sellise parandusega nõus Kelam ja Hänni.

Runnel teeb kontraettepaneku ja pakub preambulasse eraldi teksti, mis sisaldaks lühiülevaate Eesti riigi minevikust, et toonitada kogu vabariigi sünni- ja kujunemise ajaloolist aspekti.

Hänni ei poolda raske ajaloo sissetoomist.

*Muudatus
õige
põlvkond
Hann*

2.

Salum leiab, et Runnelil on väga hea ja kompaktne tekst, mis võikski preambulaks olla.

Hänni pole nõus ja arvab, et sellisel juhul oleks vaja esitada kaks varianti.

Runnel ei pea kahe variandi esitamist õigeks, kui toimkonnas endas ühtset seisukohta ei saavutata.

Uluotsa esimest ettepanekut arvestatakse, teist ettepaneku ei arvestata, sest toimkond on varem otsustanud jääda termini "riigivanem" juurde.

Ü l d s ä t e t e osas on paragrahvile 2 esitanud ettepaneku P. Kask esitades konkreetse redaktsiooni. Kase ettepanekut pooldab L. Hänni. Adamsi redaktsiooni poolt on Runnel, Kelam ja Salum.

Seega Kase ettepanekut ei arvestata peale sõnade "ja jagamatu.." ning jäetakse Adamsi redaktsioon.

Paragrahvist 4 soovivad 2. ja 3. lõigu välja jätta P. Kask, Ü. Uluots.

H ä ä l e t a t a k s e läbi.

Adamsi redaktsiooni pooldavad - Salum ja Kelam,

Runnel soovib 2.lõigu sisse jättaja 3. lõigu välja jätta,

Hänni soovib vastupidiselt 3. lõigu sisse jätta ja 2. lõigu välja jätta.

Toimkonnal ühtne seisukoht puudub, kuigi häälte enamusega jääb Adamsi redaktsioon. Kase ja Uluotsa ettepanek jääb rahuldamata.

Paragrahvi 5 teeb P. Kask ettepaneku kas välja jätta või korrektselt sõnastada. Samale seisukohale jõuab kogu toimkond. Paragrahv 5 jäetakse välja ja sellega rahuldatakse P. Kase ettepanek.

Runnel soovib, et kindlasti määrataks ära ka Eesti Vabariigi hümn, et oleks välistatud hilisem poleemika ja tülid sel pinnal. Runnel on arvamusel, et tuleks jätta Jannseni-Paciuse hümn. Seda mõtet pooldavad ka Salum ja Rüütel.

Runneli soov on ka 24. veebruari jäädvustamine rahvuspühana. Kuna rahvuspühi teisigi ja veel ka riigipühad ning 24. veebruar erilise tähtsusega, siis lepatakse iseseisvuspäeva nimetusega.

Hänni ettepanek pealinna nimetamise kohta läheb endiselt arvesse.

Runnel pakub eraldi teksti sojaliste punktide keelustamise ja vägede läbiliikumiste keelustamise kohta.

Ei leita kohta, kuhu seda paigutada, jäetakse 3.peatükki.

R a h v a s

Runnel soovib alustada peatükki isiksuse momendi sissetoomisega. Umbes nõnda, et "rahva ning rahvuse kandja on vaba üksikisik jne."

Salum arvab, et see pole oluline, tooks kaasa vaid assotsiatsioonid. Teeb ettepaneku jätta Adamsi sõnastus. Selle poolt - Salum, Kelam, Rüütel. Vastu - Runnel.

Paragrahvi 36 soovib täiendada Uluots selliselt, et lisada "presidendi valimisega". Ettepanek langeb kokku I. toimkonna varasema ettepanekuga.

Paragrahv 37 jäetakse Adamsi redaktsioonis, kuigi toimkonna liikmed varem, v.a. L. Hänni, toetasid 1938.a. põhiseadus teksti.

3.

Selles on aga 3. a. kodakondsustsensusust. Nüüd selle tsensususe ärajätmise poolt Salum, Kelam ja Rüütel.

Paragrahv 39 jäetakse toimkonna varasemas redaktsioonis.

Paragrahv 40 soovib alternatiivi lisada Ü. Uluots, samuti Rüütel.

Paragrahv 41 alternatiivi soovib Rüütel. Mõlemasse paragrahvi viiakse alternatiiv presidendi näol.

Paragrahviks 42 saab varasem ,L. Hänni poolt esitatud ja toimkonna poolt otsustatud redaktsioon.

Paragrahvi 43 alla varasem Runneli poolt esitatud põhimõte ja teise lõiguna Rütli poolt esitatud mõte järgmises redaktsioonis: "Põhiseadusliku riigikorra vägivaldne muutmine on karistatav seaduse täie rangusega".

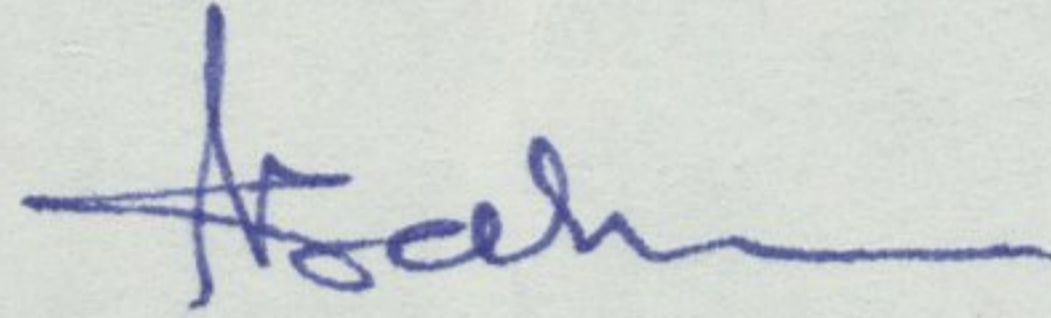
Seda sätet pooldab ka Kelam.

Uuesti arutamisele Runneli ettepanek sõjaliste punktide keelustamise kohta. Kas suunata riigikaitse sätete hulka. Lõpuks otsustati lülitada see säte paragrahvi 2 kolmandaks lõiguks.

o t s u s t a t i :

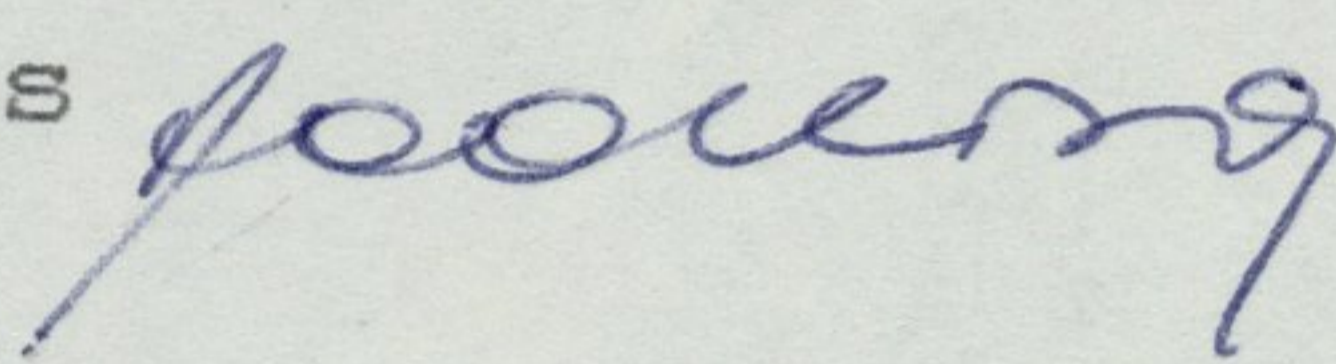
Koostada teemade "Preambula", "Üldsätted" ja "Rahvas" I. toimkonna poolne lõplik redaktsioon ja esitada see Põhiseadusliku Assamblee täiskogu istungile arutamiseks.

Juhatas

V. Salum

Protokollis

S. Tooming